ULKOASIAINMINISTERIÖ
Oikeuspalvelu
OIK-10 Anna Esko

LAUSUNTO

21.09.2016

HEL7M0422-102

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite
Lakivaliokunnan kokous 22.9.2016

Asia
HE 93/2016 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 34 a luvun, pakkokeinolain 10 luvun ja poliisilain 5 luvun muuttamisesta

Ulkoasiainministeriö pitää hyvänä, että Suomi etenee kansallisesti YK:n turvallisuusneuvoston velvoittavan päätöslauselman 2178 (2014) asettamien kriminalisointivelvoitteiden täytäntöönpanossa. Päätöslauselmassa velvoitetaan YK:n jäsenvaltiot varmistamaan, että niiden kansallisessa lainsäädännössä on asianmukaisella tavalla määritelty tietyt teot rikoksiksi, joiden perusteella voidaan nostaa syyte ja tuomita rangaistukseen. Päätöslauselma 2178 (2014) jättää kuitenkin valtioille harkinnanvaraa siinä, miten ne panevat uudet velvoitteet täytäntöön. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 34 a luvun, pakkokeinolain 10 luvun ja poliisilain 5 luvun muuttamisesta on ulkoasianministeriön näkemyksen mukaan selkeä ja perusteellinen ja esityksen sisältämät lainsäädännön muutosehdotukset vastaavat päätöslauselman vaatimuksia. Esityksessä on ulkoasianministeriön näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisella tavalla sovitettu yhteen päätöslauselman 2178 (2014) kriminalisointivelvoitteiden päämäärät ja Suomen rikoslainsäädännön käytön yleiset edellytykset sekä kriminalisointiperiaatteet.

Ulkoasianministeriö pitää hyvänä, että hallituksen esityksen yleisperustelujen alussa nostetaan esiin päätöslauselman johdantokappale, jossa kiinnitetään huomiota siihen, että terrorisminvastaisten toimenpiteiden on noudatettava kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteita, erityisesti ihmisoikeuksia sekä pakolaisoikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta. YK:n peruskirjasta ja kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista johtuvien velvoitteiden sitovuus ja niiden keskinäinen suhde on esityksessä kuvattu asianmukaisella tavalla.

Ulkoasianministeriö pitää myönteisenä, että hallituksen esityksen laadinnassa on pidetty mielessä Euroopan neuvoston terrorismin ennaltaehkäisysopimuksen (SopS 49/2008) lisäpöytäkirja. Lisäpöytäkirja on laadittu päätöslauselman 2178 (2014) panemiseksi täytäntöön alueellisella tasolla. Lisäpöytäkirja neuvoteltiin keväällä 2015 ja se avattiin allekirjoituksille lokakuussa 2015. Suomi allekirjoitti lisäpöytäkirjan 18.5.2016. Syyskuun alussa lisäpöytäkirjan oli allekirjoittanut 29 Euroopan neuvoston jäsenmaata (näistä 21 EU:n jäsenmaita) sekä Euroopan unioni. Ratifiointeja on toistaiseksi yksi. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, päätöslauselman 2178 (2014) kriminalisointivelvoitteet ja lisäpöytäkirjan matkustamiseen liittyvät kriminalisointivelvoitteet vastaavat olennaisesti toisiaan.

Oikeuspäällikkö Päivi Kaukoranta

Lähetystöneuvos Anna Esko